

Transitie-instrument 6

Visualisatie als instrument gebruiken in piekolie-onderwijs op scholen – Transitie-verhalen

Hoe zou je piekolie en het Transitie-concept kunnen introduceren bij jongeren? Hier volgt een aantal instrumenten dat ontwikkeld is voor het werken met studenten van het King Edward VI Community College in Totnes, als onderdeel van het project Transitie-verhalen. Aan deze instrumenten wordt nog steeds gewerkt, maar ik hoop dat je ze bruikbaar vindt.

SESSIE 1: DE 'WAT IS PIEKOLIE?'-SESSIE

Verzamel in een grote zak allerlei huishoudelijke artikelen, zoals sportschoenen, haargel, binnenbanden, lepels enzovoort en vraag de studenten wat al deze producten met elkaar gemeen hebben. Haal de producten één voor één uit de zak. Laat ze een tijdje raden, totdat je de hele zak hebt uitgepakt. Als het juiste antwoord dan nog niet is genoemd, vertel hen dan dat ze allemaal van olie zijn gemaakt. Haal dan een literfles olie tevoorschijn en vertel dat een paar eetlepels hiervan meer energie bevat dan zij per dag zouden kunnen opwekken, en dat hun soort leven het equivalent vereist van vijftig personen die dag en nacht keihard in hun achtertuin aan het fietsen zijn. Deel de leerlingen daarna op in vijf groepen, elke groep aan een aparte tafel met een andere oefening erop. Laat de groepen elke vijftien minuten doorschuiven naar een andere tafel.

Tafel 1: De reis

Waar komt olie vandaan en wat betekent piekolie in de praktijk? Hoe is de situatie met betrekking tot de voorraad waarvan we afhankelijk zijn? Voor deze oefening heb je een online computer nodig, ingelogd op David Strahan's Oil Depletion Map (www.lastoilshock.com/map.html) en elke groep krijgt een vel papier (zie Bijlage 1, pag.249) waarop zes vragen staan die ze alleen kunnen beantwoorden door de kaart

goed uit te pluizen. Dit geeft een goede achtergrond en laat ze nadenken over wat Piekolie inhoudt en in het bijzonder over de groeiende kwetsbaarheid van hun eigen land op dit vlak.

Tafel 2: Oorlog en olie

Verdeel aan deze tafel de leerlingen in twee teams en vraag hen om in debat te gaan over de stelling: 'De oorlog in Irak werd veroorzaakt door olie.' Leg kaarten op de tafel met allerlei redenen erop, zoals 'massavernietigingswapens' 'olie', 'democratie', enzovoort en vraag de leerlingen de kaarten te rangschikken in volgorde van belangrijkheid, zoals zij dat zien.

Tafel 3: Wat kun je allemaal doen met olie?

Leg op de tafel met de van olie gemaakte huishoudartikelen een kaart met de volgende tekst: 'Olie kan gebruikt worden voor het maken van heel veel verschillende producten, zoals plastics, lijmen, verven, vernissen, medicijnen en andere dingen die we in ons leven als vanzelfsprekend ervaren. Op deze tafel vind je veel producten waar we al eerder naar gekeken hebben. Het is jouw taak om de komende tien minuten te zoeken naar op z'n minst één product in deze ruimte waarbij géén gebruik is gemaakt van olie. Als dat je niet lukt, probeer dan iets te bedenken bij je thuis. Let daarbij op alle elementen en componenten van de voorwerpen waaraan je denkt.' Eigenaardig genoeg bedacht de groep waarmee we deze oefening deden de volgende drie dingen: 'onzelf, haar en het water in die kan'.

Tafel 4: Hoe wordt olie gebruikt in Totnes...?

Leg een stapel lokale kranten op de tafel, een paar markeerstiften en een aantal kopieën van diezelfde lokale krant uit de jaren '30. (Met wat rondneuzen in de plaatselijke bibliotheek moet je die wel kunnen vinden). Vraag de studenten in duo's de kranten door te spitten en de artikelen waarvoor het gebruik van olie nodig is te omcirkelen, inclusief reclames. De knipsels uit de jaren '30 geven een beeld van een tijd waarin het de uitdaging was om juist mínder te gebruiken in plaats van méér. Het contrast tussen de twee kan erg verhelderend werken.

Tafel 5: Het leven na de olie

Op de kaart die op deze tafel ligt, staat geschreven: 'Of we het leven na de olie zien als een uitdaging of een kans ligt aan ons. Zien we het verminderen van onze afhankelijkheid van olie als een ramp of als een kans om iets beters op te bouwen?' Maak *flipover* vellen met twee kolommen met boven de ene kolom: 'Waar kijk je naar uit?' en boven de andere kolom: 'Wat zou je missen?' en vraag de studenten om voor elke kolom dingen te bedenken.

SESSIE 2: TRANSITIE-VERHALEN

Deze sessie gaat over het vertellen van verhalen. Het begint met een aantal oefeningen bedoeld om de 'creatieve expressie en fantasie' van de leerlingen te prikkelen.

1. Stokverhalen

Verdeel de leerlingen in groepen van vijf en geef elke groep een stok, een gewone stok die je onder elke willekeurige boom kan vinden. Ieder moet één minuut over de stok vertellen zonder te aarzelen, af te wijken of in herhalingen te vervallen en de stok daarna doorgeven aan de volgende leerling. De eerste leerlingen zullen gewoon over de stok vertellen, maar daarna komen al snel de wildste verhalen en fantasieën naar boven!

2. Vertel de grootste leugen!

Vraag vervolgens aan de leerlingen een voorwerp in de klas te kiezen en daarna de grootst mogelijke leugens te vertellen over wat het is en waarvoor het gebruikt wordt. In deze oefening wisselen extremen en totale onzin elkaar af.

3. Wat ben je aan het doen?

Verdeel de leerlingen in duo's. Vervolgens moet de ene leerling een activiteit uitbeelden en de ander moet vragen wat hij aan het doen is. De mimende leerling moet antwoorden met een andere, totaal verschillende activiteit, die de vraagsteller dan moet uitbeelden. Dit gaat zo een tijdje heen en weer.

4. 'In de stad Rome was een straat...'

Deze oefening lijkt op 'ik ga op vakantie en ik neem mee...' waarbij de eerste persoon zegt wat hij meeneemt op vakantie en de tweede persoon moet beginnen met wat de eerste persoon meeneemt en daaraan toevoegen wat hij zelf meeneemt, enzovoort de hele groep rond, waarbij de lijst hoe langer hoe langer wordt. Bij deze versie voeg je dingen toe die observaties en beschrijvingen zijn in plaats van zelfstandige naamwoorden, zodat je in plaats van een verhaal te vertellen eerder een beschrijvend beeld schetst van een plaats.

5. De zwarte doos

De leerlingen zitten in tweetallen tegenover elkaar en hen wordt gevraagd zich een

denkbeeldige zwarte doos tussen hen in voor te stellen. Om te beginnen steken ze hun handen in de doos en halen er iets uit. Vraag hen er niet te veel over na te denken, om geen idee in hun hoofd te hebben over wat er in de doos zit als zij beginnen er hun hand in te steken, en gewoon te kijken wat er uit komt. Een volgende verfijning hiervan is dat je je hand erin steekt, er iets uithaalt en vervolgens moet de andere persoon een verhaal over het voorwerp uit je trekken door het stellen van vragen, waarop je op de meest fantastische manieren kunt antwoorden, zodat je samen een verhaal maakt over het voorwerp.

Het nieuws van 2030

In groepen van vijf wordt de leerlingen gevraagd om een item voor het TV-nieuws te maken over hun energiezuinige gemeenschap in 2030. Ze kunnen nieuwsrubrieken maken, interviews, de weersvoorspelling, wat ze maar willen. Dit is echt de proef op de som of de leerlingen zich echt geëngageerd hebben in de twee vorige sessies. Film hun presentaties (het gebruiken van een camera zorgt ervoor dat ze veel beter hun best doen) en bewerk alles tot een nieuwsbericht. Bedenk dat wanneer je de film wilt gebruiken, je de schriftelijke toestemming van de ouders nodig hebt. Toen we dit deden in Totnes was er een groep die een autoprogramma in de trend van Top Gear maakte, waarbij ze de meest recente sensatie in de wereld van het personenvervoer bespraken door de ene leerling op de rug van een andere door de klas te laten rondhobbelen. Een andere groep had een weerbericht gemaakt ('bewolkt en winderig, dus degenen met zonnepanelen zullen nog een dag moeten wachten voor ze hun wasje kunnen draaien, maar als je een windturbine hebt, heb je een fantastische dag!') en een groep meisjes verkleed met traditionele jurken en parasols en deftige hoedjes kwam vertellen dat ze geen zonnecrème meer nodig hadden omdat ze in de plaats daarvan gewoon parasols gebruikten.

Om de Transition Tales-film te zien ga naar: www.youtube.com/v/9c6ubbq4Hzo&rel=1

